

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Základní škola Tuchoměřice, okres Praha - západ

Školní 70, 252 67 Tuchoměřice

Identifikátor školy: 600 053 318

Zřizovatel: Obec Tuchoměřice, V Kněžívce 212, 252 67 Tuchoměřice

Školský úřad Praha - západ, Podskalská 19, 128 25 Praha 2

Termín konání orientační inspekce: 13. a 14. prosince 1999

Čj.	022 434/99-5080
Signatura	ob4bt103

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Jedná se o dvojtřídní základní školu. První třídu navštěvují žáci prvního a druhého ročníku, druhou třídu žáci třetího a čtvrtého ročníku. Celkem je zde v letošním školním roce zapsáno 33 žáků. Součástí školy je jedno oddělení školní družiny. Ve škole se vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola, č.j. MŠMT ČR 16 847/96-2. Z cizích jazyků je ve čtvrté třídě zavedena angličtina. Výuka plavání je zajištěna v druhém pololetí. Nepovinné předměty v nabídce školy nejsou. Řada žáků navštěvuje keramický kroužek. Stravování je pro žáky zajištěno v jídelně umístěné v budově blízké mateřské školy.

Školní budova je zhruba 200 let stará, její stav svědčí o dobré péči ze strany zřizovatele. Prostředí je zde velmi příjemné, vnitřní prostory jsou pro činnost školy postačující.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování a příprava výuky

Rozborem rozvrhu hodin bylo zjištěno, že časová dotace jednotlivých předmětů odpovídá přijatému vzdělávacímu programu. Členění učiva ve sledovaných předmětech respektuje osnovy. Vyučující sestavují stručné roční plány učiva, které jsou v souladu s příslušnými osnovami. Hodiny zhlédnuté při inspekci měly dobrou, většinou tradiční stavbu a byly vždy pečlivě připraveny. Práce ve skupinách byla vesměs dobře organizována.

Podle potřeby škola spolupracuje s pedagogicko psychologickou poradnou a má k dispozici platná vyšetření některých žáků. Vyučující znají doporučení k práci s těmito žáky. V tomto školním roce nejsou ve škole vykazováni integrovaní žáci.

Plánování a příprava výuky jsou hodnoceny jako velmi dobré. Učební plán je dodržován, osnovy jsou plněny.

Personální a materiální podmínky výuky

V první třídě vyučuje předmětům český jazyk a matematika třídní učitelka, absolventka oboru speciální pedagogika na pedagogické fakultě. Tato učitelka dále vyučuje bez odborné způsobilosti anglickému jazyku ve čtvrté třídě. Tělesnou výchovu v první třídě, pracovní činnosti a výtvarnou výchovu v obou třídách vyučuje vychovatelka školní družiny, bez příslušné pedagogické a odborné způsobilosti. Prvouku v první třídě, hodinu geometrie a hodinu čtení ve druhém ročníku vyučuje učitelka bez odborné a pedagogické způsobilosti. Tato vyučující je současně třídní učitelkou ve druhé třídě. Výuka hudební výchovy v obou třídách je zajištěna externě učitelkou místní mateřské školy.

Dobře udržovaná školní budova poskytuje dostatečné prostory pro výuku i pro další činnosti. Učebny jsou vybaveny vhodným nábytkem, prostředí v nich je příjemné a odpovídá psychohygienickým zásadám. Učebnice jsou plánovitě obměňovány a jsou účelně využívány. Ve vybavení didaktickou technikou jsou nedostatky. Vyučující nemají možnost využívat funkční zpětné projekory, k dispozici nejsou počítače s výukovými programy. Pro výuku hudební výchovy je ve škole reproduční technika, elektronické klávesové nástroje a orffovské nástroje, ve vybavení není klavír. K výuce tělesné výchovy slouží tělocvična adaptovaná z bývalé učebny a hřiště místní TJ.

Personální podmínky ve škole jsou hodnoceny jako průměrné. Materiální podmínky jsou dobré.

Český jazyk

Hospitováno bylo po jedné hodině v každé třídě.

V obou třídách učitelky dělí práci žáků do dvou skupin podle ročníků. Vždy jedna skupina vykonává samostatnou činnost, jejíž výsledky jsou průběžně hodnoceny již během hodiny. Samostatné činnosti byly vždy zařazeny funkčně a s ohledem na probírané učivo. Pro samostatné práce žáků používají vyučující kromě učebnic řadu pracovních listů a připravené tabule. Při přímé práci se skupinou je výuka vedena vesměs frontálním způsobem. Diferenciace úkolů podle osobního tempa žáků, individuální úkoly, prodloužený výklad a další formy práce se v hodinách objevovaly sporadicky. Nebylo zařazeno využití didaktické techniky. U jedné z vyučujících byla pozorována nižší frekvence opravování školních sešitů žáků. Ve sledovaných hodinách se však vyučujícím dařilo po celou dobu udržet pozornost a zájem žáků. Pro zpestření byly využity drobné hry a soutěže relaxačního charakteru. Atmosféra v obou hodinách byla příjemná, děti byly k práci pozitivně motivovány vlídným hodnocením. Komunikace v obou hodinách byla na velmi dobré úrovni. Hodiny splnily své výukové cíle.

Výuka českého jazyka je vzhledem ke zhlédnutým hodinám hodnocena jako průměrná až velmi dobrá.

Matematika

Hospitováno bylo ve třech hodinách. Při výuce v hodinách střídaly vyučující samostatnou činnost jedné skupiny a přímou práci se žáky druhé skupiny. Využity byly učebnice, pracovní listy i připravené tabule. Žáci po celou hodinu věnovali pozornost výuce, byli pozitivně motivováni a průběžně chváleni. Kromě povzbuzování se motivace žáků opírala o drobné soutěže v rámci skupiny. V některých částech hodin mnozí žáci spíše pouze pozorovali činnost u tabule a výsledky příkladů z tabule opisovali. Atmosféra ve třídách byla vesměs příjemná, děti byly vedeny k samostatné sebevědomé komunikaci a k dodržování jejích pravidel. Činnostní pojetí výuky se uplatňovalo pouze při členění třídy na skupiny podle ročníků. V rámci skupiny využívaly vyučující jen omezenou škálu převážně frontálních metod výuky. V jednom případě měli nadanější žáci možnost řešit obtížnější příklady. V hodinách nebylo pozorováno využití didaktické techniky. V jedné z hodin chyběly relaxační prvky. Kontrola samostatných činností byla zajištěna. Intenzitu výuky lze celkově označit za průměrnou, výukové cíle byly splněny. Dvě ze sledovaných hodin byly hodnoceny jako průměrné, jedna jako velmi dobrá.

Výuka matematiky je podle sledovaných hodin hodnocena stupněm dobrý.

Anglický jazyk

Hospitováno bylo v jedné hodině ve čtvrtém ročníku. Vyučující (bez odborné způsobilosti pro výuku anglického jazyka) měla postup činností předem připravený, žáci byli zvyklí reagovat na organizační pokyny. Rejstřík použitých metod byl omezen na psaní samostatného oboustranného překladu za použití předtištěného textu, hodnocení minulého a zadání nového písemného domácího úkolu, frontální ústní řešení cvičení z pracovního sešitu, využití rozhovoru za pomoci učebnice (vystřídáno několik žáků), čtení textu doprovázené překladem a frontální sestavování anglických vět s využitím cvičení v učebnici. Ve zhlédnuté hodině nebyly zařazeny hry, písňe ani poslech nahrávek s hlasy rodilých mluvčích, které jsou ve škole k dispozici. Namátkovou kontrolou žákovských knížek bylo zjištěno, že v klasifikaci převládají známky ze slovíček, písemných prací, překladů. Klasifikován byl rovněž diktát, a vypravování. Při hodině žáci vesměs správně odpovídali a probíranou látku si na průměrné úrovni osvojili. Atmosféra v hodině byla převážně pracovní. Žáci projevovali o jazyk zájem. Výuka byla

vedena pomocí přestupování z jazyka a se značným důrazem na grafickou stránku jazyka, což nekoresponduje se specifickými cíli předmětu, stanovenými pro čtvrtý ročník příslušným vzdělávacím programem.

Sledovaná hodina byla realizována v průměrných psychohygienických podmínkách a s průměrnou úrovní komunikace mezi vyučující a žáky. Zvolené metody a formy práce měly pouze vyhovující úroveň, jako průměrná se jevila úroveň motivace žáků v hodině. Výsledky výuky jsou hodnoceny jako dobré.

Celkově byla ve zhlédnuté hodině pozitiva a negativa v rovnováze. Rezervy jsou v uplatňování činnostních metod práce a v respektování specifických cílů předmětu.

Hudební výchova

Zhlédnuta byla hodina ve třídě s žáky první a druhé třídy. Výborně organizovaná hodina byla vedena s využitím nejrůznějších rytmických i pohybových her a tanečků, hádanek, hry žáků na orffovské nástroje a zvonečky. Zařazeno bylo rozezpívání, nácvik nové písničky a její využití v různých variacích. Krátký poslech vhodné ukázky byl doplněn výstižným řízeným rozhovorem a ihned využit k dalším zpěvním a hudebním činnostem žáků. Hodina byla charakteristická dokonalou motivací žáků a vynikající komunikací s nimi. K doprovodu a při práci s hudebními tématy používala vyučující elektronické klávesové nástroje.

Zhlédnutá výuka je hodnocena jako vynikající.

Hodnocení kvality vzdělávání

Na základě zhlédnutých hodin je výuka ve škole celkově hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitelka má písemně zpracovaný dokument „Koncepce školy“, který byl projednán v pedagogické radě školy dne 29. srpna 1997. Dokument je pouze výčtem reálných záměrů školy ve všech oblastech a nemá charakter dohody s dalšími partnery ředitelky, s výjimkou uvedené pedagogické rady. Nenaznačuje způsob realizace úkolů ani výhledové termíny. Vzhledem ke kolísajícímu a poměrně nízkému počtu žáků ve škole, chybí v koncepci dlouhodobá demografická rozvaha. Pro práci v horizontu školního roku zpracovává ředitelka roční plán, členěný do měsíčních období. Termíny plnění, zodpovědnost jednotlivých pracovníků a případné změny určuje a zveřejňuje ředitelka operativně, při každodenním jednání se všemi pracovníky školy. Řádně je plánována také kontrolní a hospitační činnost. Učební plán je v tomto školním roce dodržován. Všichni vyučující zpracovávají tematické časové plány učiva pro své třídy (předměty). Předložené tematické plány odpovídaly osnouvám.

Plánování v podstatě umožňuje činnost školy. Oblast je hodnocena jako dobrá.

Organizování

Škola má jednoduchou a jasnou organizační strukturu. Zastupováním v době nepřítomnosti ředitelky je pověřena jedna z vyučujících. Pedagogická rada je svolávána nejméně pětkrát ročně, o jejích jednáních jsou vedeny zápisy. Funkce výchovného poradce není ve škole zřízena, metodické orgány nejsou ustanoveny. Pedagogičtí pracovníci nejsou členy žádného metodického orgánu v rámci regionu. Informace mezi vedením a zaměstnanci jsou předávány v denním styku, popř. na poradách. Informace zákonným zástupcům žáků jsou poskytovány pomocí žákovských knížek a při třídních schůzkách; rodiče mají možnost kdykoliv dohodnout návštěvu školy. Řád školy vydala ředitelka k 1. září 1996. Jedná se o velmi rozsáhlý a podrobný dokument upravující především pravidla vnitřního režimu a provozu školy. Některá ustanovení překračují kompetence školy na úkor práv a povinností zákonných zástupců žáků. Řád obsahuje veškerá ustanovení stanovená vyhláškou MŠMT ČR č. 291/91 Sb., o základní škole (ustanovení o povinnostech některých pracovníků školy vyplývají z obsahu implicitně). Na poradě (31. srpna 1999) byl projednán dokument „Pracovní řád pro pedagogické pracovníky“. Organizaci činnosti školy slouží také tzv. „Řád dozorů“ a jejich rozvrh, vydány byly také řady školní jídelny, tělocvičny a školní družiny. Rozhodnutí vydávaná ředitelkou mají stanovené náležitosti.

Organizační struktura je zřetelná a vyhovuje potřebám řízení školy. V dokumentech školy vztahujících se k organizační struktuře se vyskytují nedostatky.

Oblast je hodnocena jako průměrná.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka uplatňuje demokratický styl řízení, využívá iniciativy zaměstnanců, operativní řízení je funkční. Z hodnocení hodin zhlédnutých při inspekci vyplývá potřeba zavádění moderních, zejména činnostních metod a forem výuky. Vzhledem k nízkému počtu žáků má škola omezený přiděl prostředků určených k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků. Tyto prostředky jsou sice účelově čerpány, a to zejména k úhradě školení nekvalifikovaných pracovníků, účelnost tohoto počínání pro modernizaci a zkvalitnění výuky je však nízká. Moderní metodická literatura je nakupována v minimální míře. K výměně metodických zkušeností s jinými školami dochází jen výjimečně. Systém pravidelného sebehodnocení školy je založen pouze na analýze prověrek z českého jazyka a matematiky ve třetí a čtvrté třídě. Standardizované nástroje nejsou užívány.

Pro přidělování nadtarifních složek platů vypracovala ředitelka přehled kritérií. Jedná se o výčet hledisek deklarovaných v obecné poloze. Osobní příplatky jsou v rámci finančních možností školy přiměřeně diferencovány. Hodnocení pedagogických pracovníků se děje průběžně na základě hospitační činnosti, pravidelné cyklické hodnocení není zavedeno.

Řízení školy je v podmínkách tohoto malého kolektivu funkční, vedení vyučujících k zavádění moderních, zejména činnostních metod do výuky, má nedostatky.

Oblast je hodnocena jako vyhovující.

Kontrolní mechanismy

Pro kontrolu výchovně vzdělávacího procesu si ředitelka vypracovává plány kontrol a hospitací. Hospitační činnost probíhá v dostatečné míře, rozborů jsou činěny vždy bezprostředně po zhlédnutých hodinách a mají průměrnou úroveň. O rozbořech jsou vedeny záznamy. Obecné závěry z hospitovaných hodin jsou zveřejňovány na pedagogických radách. V malé míře je využíván systém následných hospitací. Závěry a poznatky z pravidelné kontroly třídní a pedagogické dokumentace se rovněž objevují v jednání pedagogických rad.

Činnost provozních zaměstnanců je kontrolována prakticky denně.

Kontrolní mechanismy jsou hodnoceny jako průměrné.

Hodnocení kvality řízení

Celkově je řízení školy hodnoceno stupněm průměrný.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

V době inspekce nebyl k dispozici doklad o revizi tělocvičny pro tento školní rok.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy ve smyslu § 38a odst. 1 zákona č. 258/1996 Sb., o soustavě základních, středních škol a vyšších odborných škol
- Učební plány, učební osnovy, časové tematické plány vyučujících
- Hospitační záznamy
- Podpůrná dokumentace ředitelky školy z oblasti řídicí činnosti
- Zahajovací výkaz základní školy
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/99
- Žákovské knížky, sešity, písemné práce žáků
- Inspekční zpráva č.j. O-02-04/9798-234Š ze dne 17. 10. 1997

ZÁVĚR

Předností školy je příjemné a nestresující prostředí a převážně pozitivní přístup vyučujících k dětem. Kvalita vzdělávání je celkově hodnocena jako průměrná. Zhlédnuta však byla i vynikající hodina. Nedostatky spatřuje inspekce v oblasti zavádění moderních metod a činnostních forem práce žáků do výuky. Vyučujícím chybí dostatečná možnost, ale i přiměřená motivace k jejich odbornému a metodickému růstu. Řízení školy je celkově hodnoceno jako průměrné. V porovnání s poslední orientační inspekcí došlo v práci ředitelky ke zlepšení v některých oblastech řízení. Zlepšil se způsob plánování činností a kontrol, písemně jsou zpracována kritéria pro přidělování nadtarifních složek platů, sbor je veden snahou o dobrou práci v hodinách. Přetrvává však vysoký podíl výuky vedené bez odborné způsobilosti. Jednotlivým oblastem řízení mnohdy chybí vzájemná provázanost - analýza výsledků kontrol se málo promítá do následného plánování nebo do oblastí hodnocení pracovníků. Péče o budovu školy ze strany zřizovatele a péče o prostředí v budově ze strany vedení školy je dlouhodobě na velmi dobré úrovni. Orientační kontrola nezjistila neefektivní čerpání přidělených finančních prostředků.

Doporučení ředitele školy:

- Přepracovat a aktualizovat Řád školy, povinnosti pracovníků školy vyjádřit přehledně ve zvláštním ustanovení, (viz § 15 vyhl. MŠMT ČR č 291/91 Sb., o základní škole) a vypustit nevhodná ustanovení přesahující kompetence školy
- Zvážit možnost průběžného nákupu pedagogické a psychologické literatury do učitelské knihovny a motivovat vyučující k jejímu studiu
- Soustavně motivovat pedagogické pracovníky k zavádění moderních metod výuky
- Zvážit možnost zapojení pedagogických pracovníků do činnosti metodických orgánů v rámci regionu nebo v některé spřátelené škole (Nebošice), popř. iniciovat vznik takového metodického sdružení
- Vyžádat u zřizovatele zajištění pravidelné odborné revize užívané tělocvičny

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektor	Titul, jméno a příjmení	Podpis
	Mgr. Petr Jiroš	Petr Jiroš v.r.

V Berouně dne 10. ledna 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 28. ledna 2000

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Mgr. Iva Zavadilová	Zavadilová v.r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel Obec Tuchoměřice	25. února 2000	022 70/00-5080
Školský úřad Praha - západ	25. února 2000	022 71/00-5080

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Nebyly podány.